

Vett & Etikett för dig
som varit ägg- eller
spermadonator.

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund.....	4
Vad säger lagen.....	5
Rekrytering av donatorer	6
Hur berättar föräldrar	8
Hur mår familjerna	9
Hur vill du ha kontakt	10
Vet du hur många barn som kommit till genom din donation	12
Hur såg ditt liv ut när du donerade	12
DNA testning	13
Inga skyldigheter - Inga rättigheter.....	13
Berättelser från donatorer	17
Berättelser från donatorbarn	21
Litteratur.....	24

Tack till de donatorer som generöst berättat om era upplevelser av att bli kontaktade och de donatorbarn som berättat om vad som har känts viktigt för dem i kontakten med sin donator.

Tack till Överläkare, Med Dr Susanne Liffner för granskning av texten.

Inledning

Denna skrift är till dig som varit ägg- eller spermadonator och som kan komma att bli uppsökt av ett eller flera donatorbarn.

Här finner du lite tips från och funderingar hos personer som varit i din situation, samt från donatorbarn som har sökt upp sin donator.

Du kan läsa en del av deras berättelser i slutet av broschyren.

Bakgrund

Vi vet inte exakt hur många ägg- och spermadonatorer som har givit upphov till barn i Sverige eller i västvärlden.

Donation med spermier har pågått i olika former i många år. Läkare har försökt att hitta lösningar på familjers barnlöshet genom att använda donerad sperma – först färsk och sedan fryst när frysmetoden utvecklades, för att hjälpa familjer att få barn – med intentionen att göra gott. I dag tror man sig veta att första barnet efter spermiedonation föddes i USA i slutet av 1880-talet. Under 1945 publicerade en kvinnlig gynekolog, Mary Burton, en artikel i den vetenskapliga tidskriften *British Medical Journal* där hon och hennes kollegor beskrev metoden med donation genom insemination och öppnade upp för att man kunde hjälpa par att få barn med donationsbehandling. Dåtidens gynekologer förespråkade att det skulle vara helt anonymt för att skydda paret, barnet och donatorn. Ett ställningstagande som i Sverige kom att ändras under 1980-90 talet.

Äggdonation är mer medicinskt komplicerad och har därför varit möjlig och tillåten betydligt kortare tid. Det första barnet som föddes via äggdonation kom till världen 1983 i Australien och året därpå föddes ett barn i USA. I Sverige blev det tillåtet med äggdonation 2003 och då var behandling med donerade ägg endast tillåtet på universitetsklinikerna.

Idag får även privata kliniker i Sverige göra äggdonationsbehandling.

Vi vet en del om hur donatorer, donatorbarn och föräldrar till donatorbarn lever och uppfattar sin situation, tack vare forskning samt genom sociala medier och kanaler.

Hur många barn som fötts i Sverige efter ägg- och spermiedonation är osäkert. Det beror på att man inte kan registrera donationer som skett utomlands, tex i Danmark eller i andra länder som kan erbjuda behandling privat. Dessutom finns det ingen kunskap om antal barn som tillkom innan lagen om icke-anonym donation trädde i kraft 1985.

Idag uppskattar man att det i Sverige föds 200-250 barn per år med hjälp av äggdonation, ca 800-900 barn med hjälp av spermiedonation samt ca 25-30 barn med hjälp av dubbeldona-

tion, dvs att någon tar emot både donerade ägg och spermier. Dessa siffror bygger på det som sker på kliniker i Sverige och som rapporteras in till myndigheter (Q IVF, Thurin Kjellberg 2022).

I Storbritannien uppskattar man att ca 70 000 barn har tillkommit med hjälp av ägg- eller spermiedonation under de senaste 20 åren (Human Fertilisation and Embryology Authority, <https://www.hfea.gov.uk>).

Vad säger lagen?

Sverige var först i världen att lagstifta om att ett barn, som tillkommit genom att föräldrar använt sig av donerade spermier, har rätt att få veta identiteten på sin donator.

Lagen kom till 1985. När det blev tillåtet att använda donerade ägg användes samma princip, dvs alla som har en äggdonator har rätt att få veta vem som donerade ägget.

Identifierande uppgifter om donator skall ges i mogen ålder – tolkat som myndighetsålder, alltså kring 18 år.

Om du önskar mer information kan du gå till Socialstyrelsens hemsida för information kring

donation och hur man söker sina genetiska rötter (Socialstyrelsens kunskapsstöd, <https://www.socialstyrelsen.se>).

Är du intresserad av att läsa mer om lagen och följa förändringar av lagar och regler kring donation, gå in på Socialstyrelsens hemsida:

<https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/organ-och-vavnads-donation/assisterad-befruktning-med-embryo>

Kort utdrag i nu gällande lagtext:

”Den 1 januari 2019 ändrades bestämmelserna i lagen (2006:351) om genetisk integritet så att det är tillåtet att utföra assisterad befruktning med ett donerat embryo eller donerade ägg och donerade spermier, så kallad dubbeldonation.

Socialstyrelsen har reviderat två föreskrifter med anledning av ändringarna i lagen:

- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:30) om donation och tillvaratagande av vävnader och celler
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2009:32) om användning av vävnader och celler i hälso- och sjukvården och vid klinisk forskning m.m.

De reviderade föreskrifterna trädde i kraft den 15 februari 2022.

Ändringarna i föreskrifterna innebär bland annat:

- tydligare regler kring identitetskontroll och hälsodeklaration för par som behandlas med egna könsceller och kvinnor som tar emot donerade könsceller
- krav på att den yrkesutövare som deltar vid den särskilda prövningen ska ha beteendevetenskaplig kompetens

- att det är tillåtet att använda befruktade ägg när en donator har avlidit
- att antalet familjer som en donator får donera till regleras. En donator av spermier eller äggceller får donera till högst sex familjer i Sverige, Ett par eller en kvinna får donera befruktade ägg till ytterligare en familj utöver den egna, donatorerna vid dubbeldonation får donera till högst en familj.”

Rekrytering av donatorer

I dag rekryteras donatorer till privata kliniker och till de universitetskliniker som genomför donation. Alla privata kliniker har inte tillgång till en egen ägg- och spermabank utan importerar ägg och spermier från andra länder. Donatorer skall genomgå samma testning och utredning innan acceptans, oavsett vilken klinik som genomför donationen.

En donator skall vara frisk samt ha kännedom om sin närmaste släkts eventuella sjuklighet och ärftlighet när det gäller sjukdomar. Donatorer skall ha en chans att få ställa frågor om donationen och framtida konsekvenser.

En donator måste genomgå provtagningar, tex infektionsprover och ibland även genetisk testning om det finns anlag för vissa ärftliga sjukdomar.

En donator måste vara insatt i den svenska lagen om donation- och genetiskt ursprung samt ha förmåga att reflektera över sitt ställningstagande i lugn och ro, så man inte ångrar sitt deltagande. Utredningsprocessen varierar i tid, men tar minst 6-8 månader.

Varför donerade du?

Den frågan är ibland svår att besvara när det gått en tid. Vi ändrar oss som personer. Livet gör att vi får nya erfarenheter som gör att syftet med de beslut vi tar en viss tid i våra liv, inte skulle gälla i dag. Kunskapen kring frågor om donation och barns rättigheter förändras och modifieras av tidsandan.

Vad tänker du i dag om vad du gjorde och tänkte för ca 20 år sedan eller ännu längre sedan? Är du samma person med samma värderingar? Har livet farit fram väl med dig eller har du haft svårigheter?

Vad du behöver tänka på

Som donator behöver du tänka igenom hur det kommer att kännas att bli kontaktad av en person som är född genom att du donerat ditt ägg eller dina spermier.

Som donatorbarn kan man ha förberett sig på att träffa sin donator hela livet. Eller endast en kort tid om föräldrarna berättade om donationsbehandlingen sent i barnets liv.

Som ägg- eller spermadonator vet du alltså inte hur situationen sett ut för den person som eventuellt kommer att ta kontakt med dig.

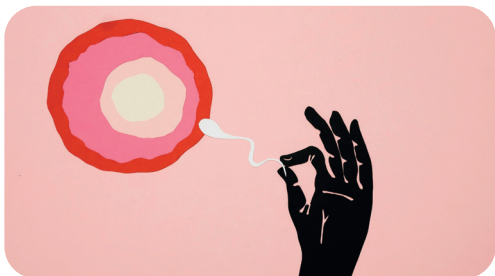
Om du får information från kliniken att någon söker information om dig

Det kan även hända att donatorbarnet söker information om dig men inte hör av sig. Då kommer du säkert undra varför och du kan också uppleva att du blir granskad utan att veta av vem – tex på sociala medier via Google-sökningar. Det kan också vara så att donatorbarnet inte riktigt har bestämt sig för att ta kontakt, eller förbereder sig inför en kontakt.

Det kan också vara så att du får en kontakt direkt. Någon vill tala med dig och träffa dig. Du behöver vara beredd på alla dessa scenarier.

Vad kommer du ihåg av informationen du fick på kliniken då du blev accepterad som donator?

Alla som donerar i Sverige har rätt till grundlig information om lagen och vad som kan förväntas hända i framtiden om barn söker upp sin donator. Informationen har sett mycket olika ut och den som givit informationen har haft olika professioner. Du som donator har dock alltid talat med en läkare som givit dig grundläggande information och möjlighet att ställa frågor.

Hur berättar föräldrar?

Vi vet i dag att majoriteten av par som fått hjälp med ägg- eller spermadonation berättar om donationsbehandlingen för sina barn tidigt under barnets liv. Ofta har man fått information om att detta rekommenderas av kliniken där man gjort sin behandling.

Resultat från en långtidsstudie av ca 300 par visade att majoriteten av alla par av par som fått en äggdonation eller spermadonation, hade berättat detta för sitt barn när barnet var 7 år. Ju mer öppna vi är i samhället kring olika familjekonstellationer, desto fler barn kommer få veta tidigt att föräldrarna fått barn med hjälp av donation. Barnen kommer också att få information från sina föräldrar om vart de kan vända sig för att få information om sin donator.

Tidig och ärlig information:

I dag tycker de flesta att föräldrar skall berätta för sitt barn om dess genetiska ursprung så tidigt som möjligt. Detta bidrar till att barnet kan bearbeta informationen i sin egen takt och känna sig trygg.

Förtroende i familjen:

Erfarenheten visar att om barnet får reda på sitt ursprung som vuxen kan individen reagera negativt, inte på grund av donationen i sig, utan på grund av att informationen har undanhållits. Det kan skapa misstro mellan föräldrar och barn.

Individuell mognad:

Barnets förmåga att förstå och acceptera sin bakgrund är kopplad till dess mognad. Att varje förälder känner sitt barn och vet dess mognadsgrad, är viktigt när barnet får information om donationen.

Hur mår familjerna?

Vi har en del uppgifter kring hur donationsfamiljer mår och ser på sig själva och sina barn. Kunskapen bygger på både forskning och kliniska erfarenheter.

Generellt mår familjerna bra. De är trygga och stabila och har en god föräldrarelation med sitt barn, oavsett om man har en genetisk länk till sitt barn eller inte.

Barnen föds friska och mår bra under sin uppväxt.

För många familjer är donatorn en perifer person som gett dem möjlighet att få en familj genom sin osjälviska gåva. Föräldrar och barn har inget behov av att ha kontakt med, eller veta mera om donatorn.

Hur vanligt det är att man inte vill söka kontakt eller söker kontakt, är svårt att svara på – det är svårt att göra studier som är anpassade för denna fråga.

I vissa familjer har man verkligen sett fram mot att få höra mer om och kanske träffa donatorn, trots att man vet att det endast är donatorbarnets rättighet. Om man har flera barn som tillkommit via donation kan barnen ha olika donatorer, men de kan också dela samma donator.

I en svensk studie, där 23 föräldrar som fått hjälp via spermadonation deltog, uttryckte föräldrarna en stor variation av känslor kring att deras dotter eller son tagit kontakt med donatorn.

En del uttryckte oro att deras barns nya kunskap och kontakt med sin donator kunde komma att påverka familjen negativt.

Å andra sidan fanns det familjer som var nyfikna och inbjudande till kontakt med donatorn.

Vi har mindre kunskap kring hur äggdonatorer och barn kommer att uppleva kontakten, då det finns betydligt mindre forskning och kunskap om detta.

I studier gjorda utanför Sverige, till exempel i England och USA, har vi kunnat konstatera att många har hittat sin donator via DNA-sidor. Antingen har man hittat donatorn direkt eller genom uppgifter om släktingar till donatorn. I dessa fall har klinikerna haft anonyma donatorer och därav har det inte gått att få fram uppgifter om donatorn via kliniken.

Hur vill du ha kontakt

Detta kan bero på din livssituation. Majoriteten av donatorerna önskar att kliniken hör av sig när ett donatorbarn vill ha information och identifierande uppgifter kring sin donator. Men alla kliniker gör inte det och har inte informerat sina donatorer om det, i samband med donationen för kanske över 20–25 år sedan.

Tittar man på vad kvinnor och män – som donerat i Sverige för ca 15–17 år sedan – föredrar, vill majoriteten att kliniken hör av sig – 95.8% av kvinnorna och 89.5% av männen.

Majoriteten av både ägg- och spermadonatorer i Sverige är positiva till kontakt (71% i båda grupperna).

Om man behöver stöd är det viktigt att kontakta kliniken där donationen genomfördes, för råd och hjälp.

För vidare hjälp kan du också kontakta din vårdcentral för samtalsstöd och råd kring hur du tex talar med din familj, om det uppstår problem eller oklarheter kring ditt beslut att donera.

När du möter en person som aldrig har träffat dig tidigare men som redan vet lite grann om dig, är det viktigt att tänka på följande:

Var medveten om vilket intryck du ger både verbalt och visuellt.

Den person som möter dig har kanske redan gjort sig en bild av dig – och funderat på dig under större delen av sitt liv. Det kan vara många tankar och känslor som översköljer personen när ni möts.

Här kan du bekräfta eller nyansera deras bild på ett ärligt sätt.
Försök att vara dig själv – men du bör också försöka vara lite observant på hur du uppfattas.

Lyssna aktivt och noggrant

Låt personen berätta vad denne vet eller tror om dig. Svara så gott du kan på frågor och dennes behov av information om dig. Försök att rätta till eventuella missuppfattningar på ett vänligt sätt.

Var öppen och tydlig med vem du är i dag och vem du var när du donerade dina ägg eller spermier.

Dela med dig på ett balanserat sätt kring ditt liv. Du behöver inte avslöja allt men en öppen attityd bygger förtroende.

Visa respekt för förväntningar om dig och din person och om din släkt och familj

Det kan handla om intressen, utbildning och yrkeserfarenheter. Du kan berätta lite kort om din släkt utan att lämna ut dem för mycket. Om du har familj, ge lite information kring hur den ser ut idag och hur ni levt och lever. Var noga med att balansera informationen så du inte ger för mycket fakta och personlig information om din närmaste familj – det kan få ta lite tid och ges i etapper. Din egen familj kanske inte alls är beredd på vad du kommer att berätta om dig själv och vilka uppgifter som är lätta att identifiera och se på sociala medier eller likande.

Vet du hur många barn som kommit till genom din donation?

En stor del av donatorer som donerat i Sverige har inte hört av sig till kliniken för att ta reda på hur många barn som kommit till genom donationen.

Det kan vara bra att göra för att vara förberedd på att någon eller några kommer att vilja ha uppgifter om dig och senare eventuellt vilja träffa dig.

I Sverige har vi bestämt en gräns för antal barn per donator som för närvarande är barn i 6 familjer (men det kan finnas mer än ett barn i varje familj).

Hur såg ditt liv ut när du donerade?

Du behöver göra en inre tidsresa och fundera på hur ditt liv såg ut när du donerade. Det kommer du få frågor om. Vad fick dig att ta beslutet? Vad visste du om donation? Var fick du din information från?

Hur levde du? Vad hade du för intressen? Arbetade eller studerade du?

Hade du barn och i vilken ålder var de? Levde du med en partner? Visste partnern om att du donerade? Visste någon i din närhet att du donerade?

Hur ser ditt liv ut i dag

Hur lever du i dag? Hur har ditt liv varit sedan du donerade? Har du egen familj?

Har det hänt stora saker i ditt liv? Har du levt det liv du önskat?

Är du och din släkt friska eller har det upptäckts sjukdomar som kan komma att ha relevans för ett donatorbarn som delar gener med dig?

Dessa frågor kan vara viktiga att tänka igenom inför ett möte. Du kan behöva fundera på om det finns annan information som kan vara relevant.

Vad behöver din familj veta

Du behöver förbereda din familj på att det kan vara personer som söker upp dig och din familj. Ofta har de som donerat berättat för sin partner och familj. Ibland har man inte haft familj när man donerade och kanske har man inte berättat för tex en ny partner eller sina barn, som är födda långt efter donationen.

Det är mycket viktigt att du informerar i lugn och ro och ger din partner och barn så mycket information som du kan.

Du behöver förbereda dem på att du kommer dela information om din släkt och din familj med en person som du inte känner, men som du vet har kommit till världen med hjälp av din donation för kanske över 20 år sedan.

DNA-testning

I dag är det vanligt att man funderar på att DNA testa sig för att kartlägga sin släkt och ursprung. Du eller någon närstående till dig – tex en bror eller syster – kanske har gjort det. Dina egna barn kan också ha gjort det och börjat bygga ett släkträd.

Om så är fallet och ett barn som tillkommit via din donation också gör det, kommer det att bli träffar som visar genetiska kopplingar till dig och din släkt. På så vis kommer du kanske i kontakt med ett eller flera donatorbarn utan att de har gått via din klinik, för att få identifierande uppgifter om dig.

Viktigt är då att du kontrollerar uppgifterna själv och förstår hur man bygger ett släkträd via ett DNA register.

Inga skyldigheter – Inga rättigheter

När du donerade fick du med stor sannolikhet höra att man på kliniken var tacksam över ditt engagemang och din generositet att vilja hjälpa någon/några som inte kunde få egna barn och bilda en efterlängtd familj.

Men du fick säkert också höra att detta var en donation – du ger bort något som du inte tjänar pengar på eller på annat sätt kommer att ha någon nytta av eller möjlighet att påverka.

Du hade inga förväntningar på dig vad gäller framtida engagemang för ett barn. Ofta talar man med donatorn om vikten att förstå att en donator inte har några rättigheter eller skyldigheter. Men donatorn skall förstå, att enligt svensk lag har barnet rätt att få veta identiteten på sin donator i mogen ålder.

Donatorbarns behov

I dag vet vi en del om donatorbarns behov och önskemål.

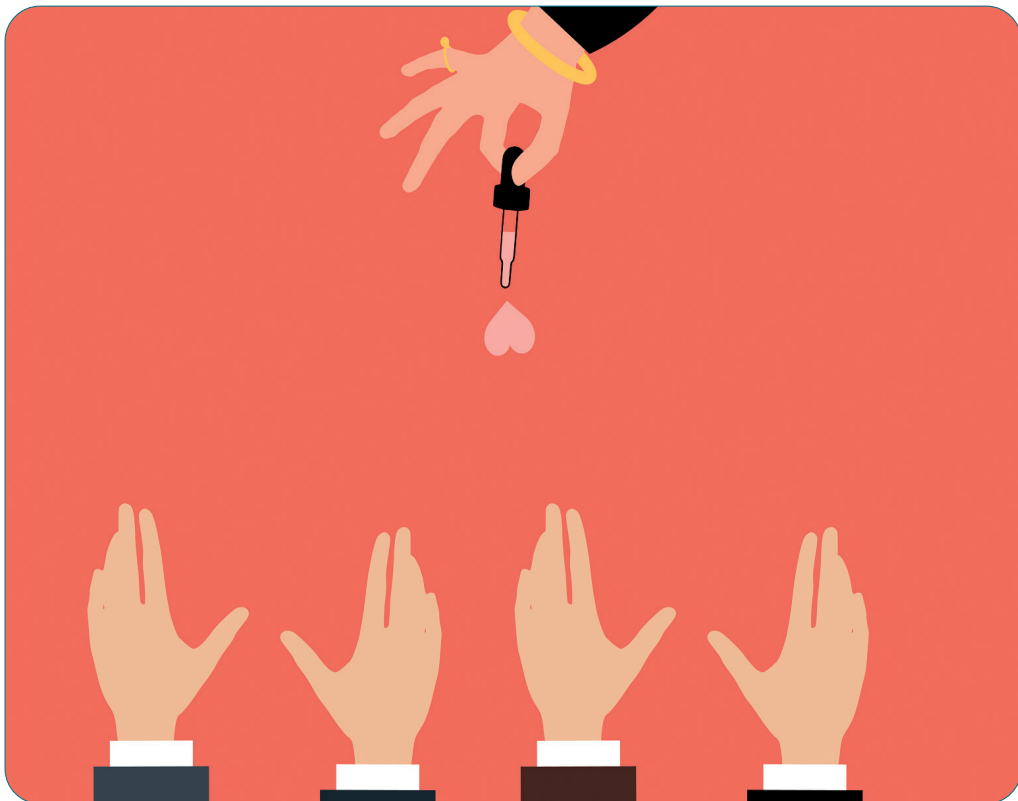
Det är viktigt att tänka på att varje donatorsbarn är en egen individ med behov, som är avhängigt av var man befinner sig i livet och livserfarenhet under uppväxten. En del donatorbarn har önskat mer information om sin donator under sin uppväxt. Föräldrar har ofta bara kunnat berätta att donatorn är en frisk person som utretts nogga och verkligen velat ge bort en spermie eller ett ägg.

Många har väntat på att få komma till kliniken och läsa det brev som många donatorer skrivit, där de berättade om sig och sin situation vid donationen. En del har även bidragit med ett kort på sig själv som man såg ut som barn och/eller vuxen vid den tidpunkt man donerade. Alla har dock inte skrivit ett brev – du kanske inte kommer ihåg om du gjort det och i så fall inte fullt ut hur du beskrev dig själv vid den tidpunkten.

För en del donatorbarn räcker det med att titta på kort och läsa och få lite information om dig på kliniken, dvs man önskar inte identifierande uppgifter om dig som namn och personnummer. I dag räknar man med att ca 10% av de barn som tillkommit via donation i Sverige, har tagit kontakt med kliniken i vuxen ålder. Hur många som därefter tagit kontakt med sin donator är okänt.

Föräldrarnas behov

Det finns inget samstämmigt svar på vilka behov föräldrar till donatorbarn har. Det är som med många saker i livet – det varierar över tid och är beroende av vilken personlighet man har, upplevelser och relationer i livet samt förmågan att kommunicera kring sina behov.

Berättelser från donatorer

Erik 58 år

Jag har inte tänkt så mycket på vad jag gjorde när jag donerade min sperma för 25 år sedan. Jag tänkte bara att det var en god gärning att hjälpa andra som inte kunde få barn. Har blivit mycket mera medveten om vad det kan innebära de senaste åren. Sett mängder med dokumentärer och det känns oroligt efter det.

Hoppas ”min” klinik har skött detta bra.

Jag kan tänka mig att möte ett ”donatorbarn” men kanske inte ha en relation.

Vet ju inte hur många som kan komma att söka upp mig.

Lisa 45 år

Jag var en av de första som donerade mina ägg i Sverige. Tyckte det var så viktigt. Har inte fått någon kontakt med någon som vill veta vem jag är ännu. Men tror att det kommer.

Jag har förberett min familj – de har alltid varit positiva till att jag gav bort ägg. Min tonårsdotter tycker det känns lite läskigt att någon kan komma in i vår familj och ha samma genetik som jag och hennes syskon... Men vi talar inte om det så ofta. Det får bli som det blir. Huvudsaken är att vi inte sårar någon OCH att personen har haft ett bra liv. Det är ju oerhört viktigt för mig och för min familj.

Eleonora 48 år

Jag har donerat två gånger på två olika kliniker. En gång i Finland och en gång i Sverige. I Finland var det helt anonymt men i Sverige har jag alltid vetat att ett barn som kom till från mitt ägg kan leta upp mig. Jag blev glad när en tjej ringde och ville träffa mig. Sedan infann sig en osäkerhet. Hur skulle jag presentera mig och mitt liv. Vad ville jag veta om henne och hur hon var uppväxt. En tanke som upptog mig var att jag hoppas hon varit frisk och är frisk. Vet inte varför det blev en stor tanke – jag är frisk och har varit frisk. Men det blev viktigt att få veta. Tänk om jag orsakat henne/honom något problem i livet.

Claes 62 år

Jag hade väntat på att någon skulle höra av sig. Av och till önskat att ingen gjorde det för det skulle ställa till det lite i mitt liv. Men samtidigt en stor nyfikenhet att få möta en person som jag har varit med om att hjälpa till världen. En kille hörde av sig och ville träffa mig. Kliniken hade meddelat mig per brev innan och det var skönt. Jag var beredd. Tänkte väldigt mycket på att jag var den vuxna och den som fick avstå mina behov i första hand. Alltså vad det gällde att ”fråga ut”. Mötet blev bra – killen var ju själv vuxen, det var ju 25 år sedan han föddes... Han hade haft och har ett bra liv. Beskrev sin uppväxt som bra – bra pappa och mamma. Han ville egentligen bara höra lite om mig och vem jag var som person. Också vad jag jobbar med. Förstod att han var intresserad av det – man kan ju tänka att man jämför intressen och färdigheter. Men vi har båda olika karriärer.

Kim 58 år

Jag donerade mina ägg innan jag bytte kön. Jag har alltid tänkt att det kan bli svårt om någon vill träffa mig. Har pratat med mina barn om detta och de säger bara att det blir inga problem, i dag är alla så upplysta – men det tror inte jag fullt ut på. Mycket fördomar och tankar cirkulerar. Bilden är ju att jag skall vara en kvinna... men de som tillkommit genom min donation tror ju jag är kvinna....inte nu en man – med typiskt manlig utseende två barn genom spermiedonation och ett typiskt ”manligt” yrke... Men det kommer hjälpa om de får träffa min familj. Men det vet man ju inte om de vill. Min fru är mycket öppen och varmhjärtad så jag tror att hon kommer vara en tillgång för alla i detta.

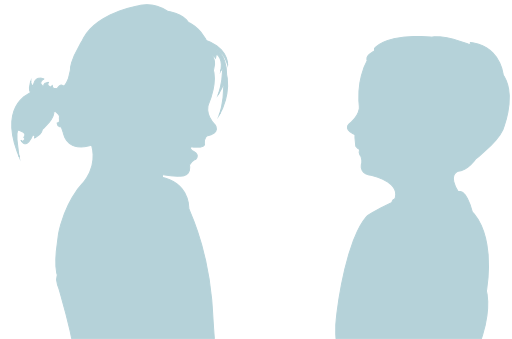
Berättelser från donatorbarn

Jenny 25 år

Jag har alltid vetat att min pappa inte var biologisk pappa till mig. Kunde av och till känna att han var rädd att jag skulle tycka mer om donatorn än han. Men det är ju omöjligt. Min pappa är min pappa. Min donator var jag mest nyfiken på när jag var tonårig. Tänkte på hans intressen och om han var extra duktig i någon sport.

Nu som vuxen har jag tagit kontakt med kliniken. Tittat på ett brev min donator skrev när han donerade och ett suddigt kort.... Kändes lite konstigt. Jag bestämde mig för att jag ville veta hans namn och det fick jag av kliniken efter att jag gått hem och tänkt igenom hur jag skulle ta kontakt och vad för hjälp jag behövde få diskutera vidare med kuratorn.

Mamma ville följa med till kliniken den dagen jag skulle få personnumret och hans namn. Men jag sa att jag klarade det själv. Ville inte att hon skulle veta samtidigt som jag. Pappa sa att jag skulle ta det i min takt.

Cicci 33

Jag har alltid vetat. Men tog inte reda på min donator förrän jag var närmare 30. Vet kanske inte exakt varför.

Jag blev förvånad över vem han var. Han var så generös i sin person, beskrev att han ville göra gott. Han har alltid tyckt att livet varit snällt mot honom. Han har gett blod och skrivit in sig i Tobias registret.

Hans intressen och yrke skilde sig från mina och min familj. Vi hade några glada timmar på en lunchrestaurang. Men sedan var jag nöjd. Jag kände att han också var det och vi behöver inte träffas mera. Var inte heller så intresserad av hans egen familj. Vi bodde långt i från varandra och hans egna barn var inte i min ålder så det kändes inte viktigt att veta mera om dem eller träffas.

Rasmus 22 år

Jag har sett bilder från min mammas förlossning. Vet att hon fött mig. Aldrig tänkt så mycket att hon fått någon annans ägg för att bli gravid med mig.

Min bror har också en donator – samma som jag. Vi är ganska lika.

I vår familj har det inte varit en stor sak.

Jag tänker ibland på att jag inte vet så mycket om min donator. Tänker att det blir intressant att berätta detta för mina barn om jag får några. Men som sagt tänker inte så mycket på det. Mina morföräldrar har inte vetat om detta. Mamma sa att det inte var viktigt. Men jag tror att de ändå vet för de har hört lite av mina frågor när jag var liten.

Referenser i urval

Applegarth LD, Kaufman NL, Josephs-Sohan M, Christos PJ, Rosenwaks Z. Parental disclosure to offspring created with oocyte donation: intentions versus reality. *Hum Reprod* 2016;31:1809–1815.

Golombok S, Jones C, Hall P, Foley S, Imrie S, Jadva V. A longitudinal study of families formed through third-party assisted reproduction: mother–child relationships and child adjustment from infancy to adulthood. *Dev Psychol* 2023;59:1059–1073.

Groundstroem H, Paulin J, Sydsjö G, Lampic C. Integration of donor conception into identity and parental attachment: adolescents in heterosexual–couple and lesbian–couple families. *Reprod Biomed Online*. 2025 May;50(5):1047–58.

Hershberger PE, Driessnack M, Kavanaugh K, Klock SC. Oocyte donation disclosure decisions: a longitudinal follow-up at middle childhood. *Hum Fertil* 2021;24:31–45.

Human Fertility and Embryology Authority. Code of Practice 9th Edition. London, 2021. <https://portal.hfea.gov.uk/media/it1n3v-po/2022-07-01-code-of-practice-2021.pdf>.

Ilioi E, Blake L, Jadva V, Roman G, Golombok S. The role of age of disclosure of biological origins in the psychological wellbeing of adolescents conceived by reproductive donation: a longitudinal study from age 1 to age 14. *J Child Psychol Psychiatr* 2017;58:315–324.

Indekeu A, Dierick K, Schotsmans P, Daniels KR, Rober P, D'Hooghe T. Factors contributing to parental decision-making in disclosing donor conception: a systematic review. *Hum Reprod Update* 2013; 19:714–733.

Isaksson S, Sydsjö G, Skoog Svanberg A, Lampic C. Preferences and needs regarding future contact with donation offspring among identity–release gamete donors: results from the Swedish Study on Gamete Donation *Fertil and Steril* 2014;102:(4)1160–66.

Isaksson S, Sydsjö G, Skoog Svanberg A, Lampic C. Disclosure behaviour and intentions among 111 couples following treatment with oocytes or sperm from identity–release donors: follow-up at offspring age 1–4 years. *Hum Reprod*. 2012 Oct;27(10):2998–3007.

Lampic C, Thorup E, Bladh M, Nedstrand E, Xana B, Skoog Svanberg A, Sydsjö G Are open–identity donors prepared for release of their identity? Long–term follow-up of a national sample of oocyte and sperm donors. *Hum Reprod* 2025;40(10):1947–1956.

Lampic C, Skoog Svanberg A, Sorjonen K, Sydsjö G. Understanding parents' intention to disclose the donor conception to their child by application of the theory of planned behaviour. *Hum Reprod*. 2021; 25;36(2):395–404.

Lampic C, Skoog Svanberg A, Sydsjö G. Attitudes towards disclosure and relationship to donor offspring among a national cohort of identity–release oocyte and sperm donors. *Hum Reprod*. 2014 Sep;29(9):1978–86.

Skoog Svanberg A, Lampic C, Gejerwall AL, Gudmundsson J, Karlström PO, Solensten NG, Sydsjö G. Gamete donors' satisfaction; gender differences and similarities among oocyte and sperm donors in a national sample. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2013 Sep;92(9):1049–56.

Svanberg AS, Lampic C, Gejerwall AL, Gudmundsson J, Karlström PO, Solensten NG, Sydsjö G. Gamete donors' motivation in a Swedish national sample: is there any ambivalence? A descriptive study. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2012 Aug;91(8):944–

Sydsjö G, Lampic C, Bladh M, Nedstrand E, Svanberg AS. Long–term follow-up of mental health and satisfaction in a Swedish sample of sperm and egg donors after open–identity donation. *Reprod Biomed Online*. 2023 Dec;47(6): 103417.

Sydsjö G, Lampic C, Bladh M, Svanberg AS. Oocyte and sperm donors' opinions on the acceptable number of offspring. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2014 Jul;93(7):634–9.

Sydsjö G, Svanberg AS, Bladh M, Lampic C. Relationships in couples treated with sperm donation – a national prospective follow-up study. *Reprod Health* 2014, Aug 7:11:62.

Sydsjö G, Lampic C, Bladh M, Skoog Svanberg A. Relationships in oocyte recipient couples – a Swedish national prospective follow-up study. *Reprod Health*. 2014 26;11:38.

Sydsjö G, Lampic C, Brändström S, Gudmundsson J, Karlström PO, Solensten NG, Thurin–Kjellberg A, Skoog Svanberg A. Who becomes a sperm donor: personality characteristics in a national sample of identifiable donors. *BJOG*. 2012 Jan;119(1):33–

Sydsjö G, Lampic C, Brändström S, Gudmundsson J, Karlström PO, Solensten NG, Thurin–Kjellberg A, Svanberg AS. Personality characteristics in a Swedish national sample of identifiable oocyte donors. *BJOG*. 2011 Aug;118(9):1067–72.

Thorup E, Sydsjö G, Skoog Svanberg A, Lampic C. Do directed and non–directed oocyte donors differ regarding their motives, ambivalence, satisfaction and openness about donating? *Reprod Biomed Online*. 2025 Feb;50(2):104455.

Gunilla Sydsjö

Är adjungerad professor och leg psykoterapeut vid universitetssjukhuset i Linköping.

Har arbetat sedan 1985 med reproduktionsmedicinska frågor och forskat inom ämnet psykosocial obstetrik och gynekologi under samma tidsperiod.

Har tillsammans med kollegor publicerat ca 200 artiklar i internationella tidskrifter.

